

การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ The Eco-tourism Management of Khao Kho District in Phetchabun Province

ณัฐวัฒน์ แซงภูเขียว

Nattawat Zangphukieo

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ คณะวิทยาการจัดการ

อีเมล: Nattawat@cas.ac.th

วันที่รับบทความ (Received) 22 กันยายน 2563

วันที่ได้รับบทความฉบับแก้ไข (Revised) 29 ธันวาคม 2563

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) 30 ธันวาคม 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในอำเภอเขาค้อจังหวัดเพชรบูรณ์ 2) ศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวในอำเภอเขาค้อจังหวัดเพชรบูรณ์ 3) เพื่อเปรียบเทียบระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวในอำเภอเขาค้อจังหวัดเพชรบูรณ์โดยคำนวณกลุ่มตัวอย่างใช้สูตร ทาโรยามาเน่ ที่ระดับความเชื่อมั่นที่ 95 % ได้ตัวอย่าง จำนวน 400 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบการสุ่มโดยบังเอิญ (Accidental Sampling) เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา คือการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน การทดสอบ T-test, F-Test หรือ One way ANOVA ผลการวิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวในอำเภอเขาค้อจังหวัดเพชรบูรณ์ มีระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านพื้นที่ ด้านการจัดการ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านกิจกรรม และกระบวนการ และผลการเปรียบเทียบระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวในอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในทุกด้าน

คำสำคัญ: การจัดการ, การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ, นักท่องเที่ยว

ABSTRACT

The objectives of this study were 1) to study the needs of eco-tourists at Khao Kho District, Phetchabun Province; 2) to study the eco-tourism behaviors of the tourists in Khao Kho District, Phetchabun Province; 3) To compare the level of ecotourism needs of tourists in Khao Kho District, Phetchabun Province using Taro Yamane formula for estimating the sample group with confidence interval of 95%. The sample group consisted of 400 participants by accidental sampling. Research instrument used for data collection was 5-scale questionnaire and the data were analyzed by frequency distribution, means, standard deviation, and inferential statistics including T-test, F-Test or One way ANOVA. The results were found that the respondents of the needs on the eco-tourism in Khao Kho District, Phetchabun Province were at a high level, in overall. When considering in aspects, it revealed that the tourists traveling in Khao Kho District, Phetchabun Province had the demand of tourist at a high level in all aspects using the elements of eco-tourism, namely: management area, participation, activity and process. In addition, the results of the comparison of the level of demand of the tourists traveling Khao Kho District, Phetchabun Province, in overall, had no significant difference at the level of 0.05 in all aspects.

Keywords: Management, Eco-tourism, Tourist

บทนำ

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่ยังสามารถทำเงินเข้าประเทศไทยได้อย่างต่อเนื่องถึงแม้ว่าสภาพเศรษฐกิจของประเทศจะยังไม่กระเตื้องขึ้นก็ตาม เนื่องจากประเทศไทยยังเป็นประเทศที่นักท่องเที่ยวต่างชาติให้ความสนใจมาเยือน อีกทั้งยังมีการรณรงค์บวกกระแสนิยมที่กระตุ้นให้คนไทยหันมาท่องเที่ยวในประเทศมากยิ่งขึ้น เพราะเหตุนี้เองอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศจึงยังเป็นธุรกิจที่เป็นรายได้หลักทำเงินเข้าประเทศได้ แต่อย่างไรก็ตามทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ เอกชน รวมทั้งภาคประชาชน ควรหันมาให้ความสำคัญกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ธรรมชาติเพื่อให้สถานที่ท่องเที่ยวเหล่านั้นเป็นสถานที่ที่สวยงามเชิญชวนให้นักท่องเที่ยวทั้งไทยและต่างประเทศได้เข้ามาเยี่ยมชมกัน และอีกสิ่งหนึ่งที่ต้องหันมาให้ความสนใจและให้ความสำคัญเป็นอย่างมากก็คือการเข้ามาของนายทุนเนื่องจากเห็นประโยชน์

และช่องทางสร้างรายได้ที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าเสียดายมาก และอีกอย่างที่เราควรเฝ้าระวังก็คือความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในประเทศไทย ซึ่งเป็นสิ่งที่ทุกภาคส่วนรวมทั้งประชาชนเอง ควรตระหนักและให้การต้อนรับอย่างเป็นมิตรเพื่อเป็นการสร้างภาพลักษณ์และสร้างชื่อเสียงให้กับประเทศ เพื่อให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสามารถเป็นธุรกิจที่สร้างรายได้เข้าประเทศได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืนแต่ยังมีปัญหาที่เกิดขึ้นตามมาในทุกวันนี้คือ วิกฤตโควิด-19

ผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) กล่าวว่า วิกฤตโควิด-19 ถือว่าเป็นสิ่งที่ทุกคนไม่เคยเจอมาก่อน วิกฤตที่ผ่านมา อย่างโรคซาร์ส โรคเมอร์ส ชุมชนการเมือง และเหตุการณ์สึนามิ ซึ่งจะใช้เวลาฟื้นตัวน้อยกว่า อย่างโรคซาร์สใช้เวลาประมาณ 4-5 เดือน วิกฤตโควิด-19 ถือว่ารุนแรงที่สุด เพราะกระทบการเดินทาง การเคลื่อนย้ายคน และการอยู่ร่วมกันของคนจำนวนมาก ทำให้การท่องเที่ยวหายไปเลย อัตราเข้าพักโรงแรมอยู่ที่เพียง 0-5% สำหรับการท่องเที่ยว เป็นแรงขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทยมากถึง 30% โดยประเมินว่ารายได้จากการท่องเที่ยวในปีนี้น่าจะอยู่ที่ 7 แสนล้านบาท ลดลง 80% เมื่อเทียบกับปี 2562 ที่มีรายได้จากการท่องเที่ยว 2.2 ล้านล้านบาท ซึ่งทำให้เกิดผลเสียต่อการท่องเที่ยว (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2563)

การเดินทางท่องเที่ยวในโลกปัจจุบัน นักท่องเที่ยวจะคำนึงถึงความคุ้มค่าในเชิงเศรษฐกิจมากกว่าด้านอื่น โดยเฉพาะเรื่องของการตอบสนองความพึงพอใจที่คุ้มค่าใช้จ่าย ในขณะที่นักท่องเที่ยวบางกลุ่มก็เห็นความสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่มุ่งปกป้องสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมประเพณีที่สืบทอดจากโบราณสถาน ศิลปวัตถุ การแสดง ในขณะที่มีนักท่องเที่ยวที่ต้องการท่องเที่ยวเพื่อสัมผัสกับวิถีชาวบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่นก็มีมากขึ้นเรื่อย ๆ และดูเหมือนจะเป็นกระแสการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในภาพรวม เช่นเดียวกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนถูกกล่าวขานและมุ่งพัฒนาอย่างกว้างขวางในปัจจุบัน เนื่องจากปัญหาที่เกิดจากภาวะโลกร้อน ประกอบกับภาวะเศรษฐกิจโลก ซึ่งส่งผลต่อความตระหนักในการอยู่รอดและอยู่ได้ของคนส่วนใหญ่ในประเทศต่าง ๆ ซึ่งจะเห็นได้จากความเชื่อมโยงขององค์ประกอบสำคัญในกระบวนการมีส่วนร่วม คือร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมรับผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม (วรรณวิมล ภูนาศ, 2558) หากการจัดการแหล่งท่องเที่ยวมีระบบที่ดีจะสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวและบริเวณโดยรอบได้ ซึ่งเรื่องนี้ในอดีตไม่ได้สนใจกันมากนัก จนกระทั่งกระแสการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในระดับโลกได้เข้ามามีบทบาทในประเทศไทยหลายฝ่ายเริ่มมองเห็นคุณค่าของการท่องเที่ยวต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมากขึ้นตามลำดับ (สุรเชษฐ์ เชษฐมาศ, 2546)

ทางภาคเหนือของประเทศไทยมีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญมากมาย โดยเฉพาะจังหวัดเพชรบูรณ์เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยว มีความสวยงามและความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงหนึ่งในจังหวัดเพชรบูรณ์ คือ เขาค้อ มีความหลากหลายทางชีวภาพ พันธุ์พืชและ

พันธุ์สัตว์ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและทิวทัศน์ที่สวยงาม เช่น น้ำตก ถ้ำ เกาะ แก่ง หน้าผา จุดชมทิวทัศน์ แหล่งประวัติศาสตร์ของสมรภูมิการสู้รบ ระหว่างรัฐบาลกับผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์เป็นเวลายาวนานจึงสงบ ปัจจุบันได้มีการจัดสร้างอนุสาวรีย์ผู้เสียสละจากรักชื่อผู้เสียชีวิตจากการสู้รบในสงคราม โดยเฉพาะอย่างยิ่งชื่อ หมู่บ้าน/สะพานจะใช้ชื่อ/นามสกุล เป็นอนุสาวรีย์แก่ผู้เสียสละชีวิตหลายท่าน พระตำหนักเขาค้อที่สวยงาม สร้างไว้ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ สมเด็จพระบรมราชินีนาถ ในวโรกาสที่ทรงเสด็จที่เขาค้อ เพชรบูรณ์ เป็นที่ประทับแรม ฯลฯ (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช, 2560) ชื่อเขาค้อ มีที่มาจาก ป่าบริเวณนี้มีต้นค้อขึ้นอยู่มาก ซึ่งโดยปกติต้นค้อจะขึ้นในพื้นที่ที่มีภูมิอากาศหนาวเย็น ป่าไม้ในแถบนี้เป็นป่า เต็งรังหรือป่าไม้สลัดใบ ป่าสน และป่าดิบ ที่น่าสนใจก็คือ พันธุ์ไม้ตระกูลปาล์ม ลักษณะคล้ายต้นตาล แต่ออก ผลเป็นทะลายคล้ายหมาก แม้ปัจจุบันป่าจะถูกถางไปมากก็ตาม แต่ก็ยังมีให้เห็นอยู่บ้างจุดเด่นของเขาค้อ คือ การเที่ยวชมทะเลหมอกในฤดูฝน และฤดูหนาว ซึ่งอยู่บริเวณจุดชมวิวเหนืออ่างเก็บน้ำรัตนัย ใกล้กับสถานที่ สำคัญทางราชการหลายแห่ง ในอำเภอเขาค้อ

การท่องเที่ยวในพื้นที่เขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่เหมาะสมแก่การท่องเที่ยวเชิง นิเวศเนื่องจากพื้นที่เขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีความหลากหลายของระบบนิเวศ นักท่องเที่ยวที่เข้ามาส่วน ใหญ่มีวัตถุประสงค์หลักคือการท่องเที่ยวพักผ่อน แต่ปัญหาที่เข้ามาเกิดจากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่ เข้ามาท่องเที่ยว มาพักผ่อน ในพื้นที่เขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีจำนวนมากผลกระทบที่ตามมาคือ การแพร่ ระบาดของไวรัสโควิด -19 จึงทำให้นักท่องเที่ยวน้อยลงเห็นได้อย่างชัดเจน ขณะเดียวกันการดำเนินการจัดการ ท่องเที่ยวเชิงนิเวศทุกภาคส่วนก็ได้เล็งเห็นปัญหาที่เกิดขึ้นและได้นำความคิดเห็นไปแก้ไขพื้นที่เขาค้อ เพื่อให้ เกิดการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ต่อนักท่องเที่ยว

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในอำเภอเขาค้อจังหวัดเพชรบูรณ์
2. ศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวในอำเภอเขาค้อจังหวัดเพชรบูรณ์
3. เพื่อเปรียบเทียบระดับความต้องการของท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวในอำเภอเขาค้อจังหวัด เพชรบูรณ์

ขอบเขตของการวิจัย

1. ศึกษาแนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยพิจารณาจาก การประเมินมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ด้านพื้นที่ ด้านการจัดการ ด้านกิจกรรมและกระบวนการและด้าน มีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะเป็นแนวทางในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอำเภอเขาค้อ ในจังหวัดเพชรบูรณ์

2.ศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย ระยะเวลาที่ใช้เดินทางท่องเที่ยว ยานพาหนะที่ใช้เดินทาง ค่าใช้จ่ายสำหรับการเดินทางท่องเที่ยว ความถี่ในการท่องเที่ยวอำเภอเขาค้อต่อปี ช่วงวันในการเดินทางท่องเที่ยว ผู้ร่วมเดินทางมาท่องเที่ยวในอำเภอเขาค้อจังหวัดเพชรบูรณ์

3.การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยยึดหลักเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้แก่ ด้านพื้นที่ด้านการจัดการด้านกิจกรรมและกระบวนการด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน

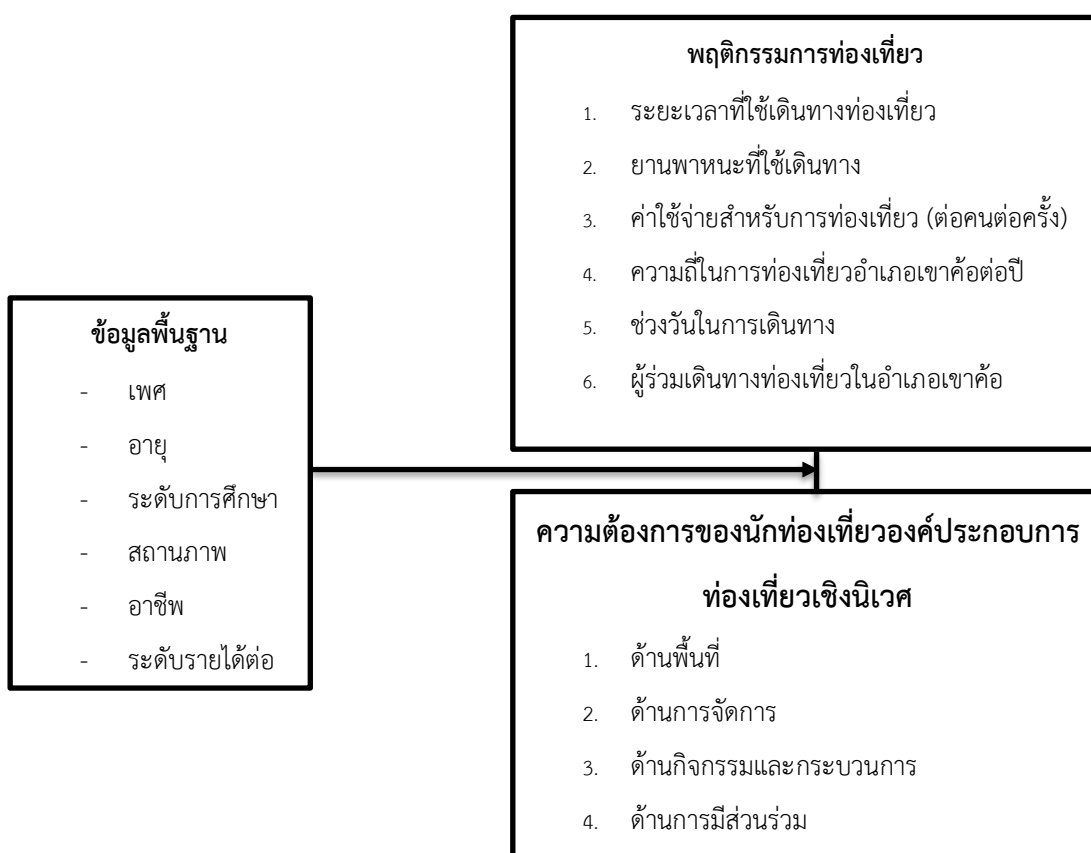
ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงความต้องการของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอเขาค้อจังหวัดเพชรบูรณ์
2. ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวในอำเภอเขาค้อจังหวัดเพชรบูรณ์
3. เป็นแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของพื้นที่ในอำเภอเขาค้อจังหวัดเพชรบูรณ์

กรอบแนวคิดงานการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดงานวิจัย

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยเลือกใช้วิธีการสำรวจด้วยแบบสอบถามที่สร้างขึ้นและได้กำหนดขอบเขตการวิจัยในเขตอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยเป็นคำถามแบบให้ผู้ตอบกรอกเองและตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ และระดับการศึกษา อาชีพ ระดับรายได้ต่อเดือน

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการท่องเที่ยวโดยมีลักษณะคำถามแบบปลายปิด (Close-Ended Form) ถามเกี่ยวกับระยะเวลาที่ใช้เดินทางท่องเที่ยววันหยุดยาวที่สะดวกสำหรับการเดินทางท่องเที่ยว (ต่อคนต่อครั้ง) ความถี่ในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอำเภอเขาค้อต่อปีช่วงวันในการเดินทางท่องเที่ยวผู้ร่วมเดินทางบ่อยที่สุด

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยใช้องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศประกอบไปด้วย ด้านพื้นที่ ด้านการจัดการ ด้านกิจกรรมและกระบวนการ และด้านการมีส่วนร่วมรวมทั้งสิ้น 25 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน 1-5 แทนความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเป็นลักษณะคำถามแบบปลายเปิด (Open – End) แสดงความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ และการจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรมที่เคยจัดขึ้นในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ คำถามแบบตรวจสอบรายการด้วยค่าความถี่ (Frequency) และคำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage)

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามและนำไปให้คณะกรรมการการตรวจแก้ไข เพื่อความสมบูรณ์ถูกต้อง

1. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจไปหาคุณภาพของแบบสอบถามโดยนำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องตามวัตถุประสงค์เนื้อหา

2. การหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการนำแบบสอบถามที่ผ่านการสอบถามจากคณะกรรมการ มาทดสอบกับประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง (Try out) กับประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อนำผลไปวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม จำนวน 30 ชุด จากนั้นนำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับมาทดสอบความเชื่อมั่น โดยคิดคำนวณด้วยค่าสัมประสิทธิ์

แอลฟาครอนบัค (Cronbach's alpha Coefficient) โดยนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.9778

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทำการสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดจำนวน 400 ตัวอย่าง และตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วน เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ได้รับแบบสอบถามคืนครบ 400 ฉบับ คิดเป็น 100 %

1. เก็บรวบรวมข้อมูล นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในอำเภอเข้าค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 400 ชุด
2. นำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ได้รับแบบสอบถามคืนครบ 400 ฉบับ คิดเป็น 100 %

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ซึ่งข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ มีดังนี้

1.1 ข้อมูลพื้นฐานและพฤติกรรมนักท่องเที่ยว วิเคราะห์โดยการแจกแจงค่าความถี่และค่าร้อยละ

1.2 ประเมินความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยใช้องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วิเคราะห์โดยค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ และตัวแปรตามในสมมติฐานต่าง ๆ โดยใช้ในการวิเคราะห์ Independent Sample t-test, F-test กำหนดค่าความเชื่อมั่นที่ 95 %

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นเพศหญิง จำนวน 241 คน คิดเป็นร้อยละ 60.50 เป็นเพศชาย 159 คน คิดเป็นร้อยละ 39.50 ด้านอายุ พบว่า ส่วนมากอายุ 20 – 29 ปี จำนวน 220 คน คิดเป็นร้อยละ 55.00 อันดับรองลงมาอายุ 40 – 49 ปี จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 14.20 อายุ 30 – 39 ปี จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 13.30 ต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 อายุ 50 ขึ้นไปจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00 ตามลำดับ ด้านการศึกษาพบว่า ส่วนมากมีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 46.00 อันดับรองลงมา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 16.00 ระดับ

อนุปริญญา/ปวส. จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 14.00 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 ระดับประถมศึกษา จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.00 ระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00 ตามลำดับ ด้านสถานภาพพบว่า ส่วนมากมีสถานภาพโสด จำนวน 251 คน คิดเป็นร้อยละ 62.75 รองลงมาสถานภาพสมรสจำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 34.50 สถานภาพหย่าร้าง/หม้าย/แยกกันอยู่จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.75 ด้านอาชีพพบว่า ส่วนมากมีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 46.00 อันดับรองลงมา อาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 19.50 อาชีพค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 17.50 อาชีพพนักงานบริษัท จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 ระดับรายได้ต่อเดือนพบว่า ส่วนมากมีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 53.00 อันดับรองลงมา 30,000 – 50,000 บาท จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 26.25 10,001 – 30,000 บาท จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 18.50 50,001 ขึ้นไป จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.25

2. ผลวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาเที่ยวในอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ส่วนใหญ่ไม่พักค้างคืน จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 45.00 รองลงมาพักอยู่ 2 วัน 3 คืน จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 41.25 พัก 3 วัน 2 คืน จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 12.75 พัก 4 วัน 3 คืน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.50 และพักตั้งแต่ 5 วัน 4 คืนขึ้นไป จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.50 ยานพาหนะที่ใช้เดินทาง พบว่า ส่วนใหญ่เดินทางมาโดยรถยนต์ส่วนตัว จำนวน 259 คน คิดเป็นร้อยละ 64.75 รองลงมาคือ เดินทางมาโดยรถจักรยานยนต์ส่วนบุคคล จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 30.50 เดินทางมาโดยรถโดยสารประจำทาง จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.75 และเดินทางมาโดยรถบัส/รถตู้ของบริษัททัวร์จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.00 ค่าใช้จ่ายสำหรับการเดินทางท่องเที่ยวพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายสำหรับการเดินทางท่องเที่ยว 1,001 – 1,500 บาท จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 32.50 รองลงมา มีค่าใช้จ่ายสำหรับการเดินทางท่องเที่ยวไม่เกิน 1,000 บาท จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 26.50 ค่าใช้จ่ายสำหรับการเดินทางท่องเที่ยว 3,001 บาทขึ้นไป จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 14.50 ค่าใช้จ่ายสำหรับการเดินทางท่องเที่ยว 1,501 – 2,000 บาท จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 ค่าใช้จ่ายสำหรับการเดินทางท่องเที่ยว 2,501 – 3,000 บาท จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 8.25 และค่าใช้จ่ายสำหรับการเดินทางท่องเที่ยว 2,001 – 2,500 บาท จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.25 ความถี่ในการเดินทางมาท่องเที่ยวในอำเภอเขาค้อเฉลี่ยปีละกี่ครั้ง พบว่า ส่วนใหญ่เดินทางมาเที่ยวในอำเภอเขาค้อ 3 – 5 ครั้งต่อปี จำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 45.25 รองลงมาคือมาเที่ยว 1 – 2 ครั้งต่อปี จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 44.50 และมาเที่ยวมากกว่า 5 ครั้งต่อปี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 10.25 ช่วงวันในการเดินทางท่องเที่ยว พบว่า ส่วนใหญ่เดินทางมาเที่ยวในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ จำนวน 270 คน คิดเป็นร้อยละ 67.50 รองลงมาคือมาเที่ยววันหยุดนักขัตฤกษ์ จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 22.50 และมาเที่ยววันธรรมดา จำนวน 41 คน

คิดเป็นร้อยละ 10.25 ผู้ร่วมเดินทาง พบว่า ส่วนใหญ่มีผู้เดินทางเป็นครอบครัว จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 42.00 รองลงมาคือผู้เดินทางกับเพื่อน จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 41.25 ผู้ร่วมเดินทางเป็นคนรัก จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 11.50 ผู้ร่วมเดินทางเป็นคณะ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.50 และผู้ร่วมเดินทางคนเดียว จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.75

3. ผลการศึกษาระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยใช้องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่านักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวในอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยใช้องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.13 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวในอำเภอเขาค้อจังหวัดเพชรบูรณ์ มีระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยใช้องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ 1. ด้านพื้นที่ 2. ด้านการจัดการ 3. ด้านการมีส่วนร่วม 4. ด้านกิจกรรมและกระบวนการ มีค่าเฉลี่ย 4.20, 4.15, 4.12 และ 4.08 ตามลำดับ

4. ผลการเปรียบเทียบระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวในอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีระดับความต้องการใช้องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในทุกด้าน

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาในระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยใช้องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.13 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวในอำเภอเขาค้อจังหวัดเพชรบูรณ์ มีระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยใช้องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ 1) ด้านพื้นที่ 2) ด้านการจัดการ 3) ด้านการมีส่วนร่วม 4) ด้านกิจกรรมและกระบวนการ มีค่าเฉลี่ย 4.20 4.15 4.12 และ 4.08 ตามลำดับ

1. ผลการเปรียบเทียบระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยใช้องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำแนกตามเพศ พบว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวในอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีระดับความต้องการใช้องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในทุกด้าน

2. ผลการเปรียบเทียบระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยใช้องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำแนกตามอายุ พบว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวในอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีระดับความต้องการใช้องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในทุกด้าน

3. ผลการเปรียบเทียบระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยใช้อำเภอประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำแนกตามการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวในอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีระดับความต้องการใช้อำเภอประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยรวม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านพื้นที่ด้านกิจกรรมและกระบวนการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และด้านการจัดการ ด้านการมีส่วนร่วม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ผลการเปรียบเทียบระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยใช้อำเภอประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำแนกตามสถานภาพพบว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวในอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีระดับความต้องการใช้อำเภอประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยรวม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านพื้นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และด้านการจัดการ ด้านกิจกรรมและกระบวนการ ด้านการมีส่วนร่วม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5. ผลการเปรียบเทียบระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยใช้อำเภอประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำแนกตามอาชีพ พบว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวในอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีระดับความต้องการใช้อำเภอประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในทุกด้าน

6. ผลการเปรียบเทียบระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยใช้อำเภอประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำแนกตามระดับรายได้ต่อเดือนพบว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวในอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีระดับความต้องการใช้อำเภอประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในทุกด้าน

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง จัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยสามารถนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวในอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาเที่ยวในอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ส่วนใหญ่ไม่พักค้างคืน จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 45.00 เดินทางมาโดยรถยนต์ส่วนตัว จำนวน 259 คน คิดเป็นร้อยละ 64.75 ค่าใช้จ่ายสำหรับการเดินทางท่องเที่ยว 1,001 – 1,500 บาท จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 32.50 ความถี่ในการเดินทางมาท่องเที่ยว 3 – 5 ครั้งต่อปี จำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 45.25 ส่วนใหญ่เดินทางมาเที่ยวในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ จำนวน 270 คน คิดเป็นร้อยละ 67.50 ผู้เดินทางเป็นครอบครัว จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 42.00

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.13 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวในอำเภอเขาค้อจังหวัดเพชรบูรณ์ มีระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยใช้อัตราประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ 1) ด้านพื้นที่ 2) ด้านการจัดการ 3) ด้านการมีส่วนร่วม 4) ด้านกิจกรรมและกระบวนการ มีค่าเฉลี่ย 4.20 4.15 4.12 และ 4.08 ตามลำดับ สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ด้านพื้นที่ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวในอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยใช้อัตราประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านพื้นที่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวในอำเภอเขาค้อจังหวัดเพชรบูรณ์ มีระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยใช้อัตราประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านพื้นที่ อยู่ในระดับมากทุกข้อ ได้แก่ 1) แหล่งท่องเที่ยวมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น 2) ความหลากหลายของระบบนิเวศ เช่น ทะเลหมอก น้ำตก 3) ความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 4) ความโดดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว 5) ความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว 6) ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องผลงานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2556) ได้กล่าวถึง ปัจจัยเกี่ยวกับพื้นที่และทรัพยากรนันทนาการในพื้นที่ที่รองรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism Site) ทั้งนี้สภาพดั้งเดิมและคุณค่าที่มีอยู่ในตัวธรรมชาติเป็นหัวใจของกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ดังนั้นในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่แม้จะมีความงดงาม แต่ถ้าหากมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลง สภาพแวดล้อมอย่างมาก จนกระทั่งรูปลักษณ์เดิมสูญเสียเหล่านั้นจะไม่อยู่ในเกณฑ์ของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ นอกจากนั้นกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศจะต้องไม่ทำให้พื้นที่และทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรมลงไปจนไม่สามารถฟื้นตัวได้อีก พื้นที่ธรรมชาติที่มีแนวโน้มที่จะเกิดผลกระทบต่อการทรัพยากรและ สิ่งแวดล้อมเมื่อจัดให้มีกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เช่น แหล่งพืช สัตว์ป่าหายาก บริเวณที่สำคัญต่อการดำรงชีวิตของสัตว์ป่า ฯลฯ ควรที่จะละเว้นการส่งเสริมกิจกรรมท่องเที่ยวในบริเวณดังกล่าว

2. ด้านการจัดการ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวในอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยใช้อัตราประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการจัดการ ในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวในอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยใช้อัตราประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการจัดการ อยู่ในระดับมากทุกข้อ ได้แก่ 1) การคำนึงถึงธรรมชาติและกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เหมาะสม 2) การจัดตั้งที่พักหรือที่พักตั้งแคมป์สำหรับนักท่องเที่ยวที่มีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม 3) สิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวเช่น ที่พัก ห้องน้ำที่พิกัดตั้งแคมป์ พื้นที่จอดรถ และร้านค้าร้านอาหาร 4) ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว 5) การส่งเสริมการท่องเที่ยว

6) จุดวางถังขยะไว้บริการนักท่องเที่ยว 7) ความสะอาดเส้นทางเข้า-ออก ณ แหล่งท่องเที่ยว 8) ป้ายบอกความรู้เชิงนิเวศให้กับนักท่องเที่ยว ณ จุดต่าง ซึ่งสอดคล้องผลงานวิจัยของ มนัสสินี บุญมีศรีสง่า, ภาพิมล ปิ่นแก้ว, และปาลินี สกุลตั้งมนิรัตน์. (2556) ที่ว่าแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวด้านการบริหารจัดการ ควรเสนอโครงการไปยังหน่วยงานอื่น เพื่อของบประมาณมีการพัฒนาระหว่างคนในชุมชนและหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความเข้มแข็งในชุมชน หากทั้งสองฝ่ายร่วมกันบูรณาการการทำงานซึ่งการจัดทำโครงการชุมชนต้นแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบ้านพุเพิ่มเป็นแนวทางการค้นหาวัดกรรมการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบนฐานชุมชนโดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากตัวแทนประชาชนพื้นถิ่น เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

3. ด้านกิจกรรมและกระบวนการ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวในอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยใช้อำนาจประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านกิจกรรมและกระบวนการ ในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวในอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยใช้อำนาจประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านกิจกรรมและกระบวนการ อยู่ในระดับมากทุกข้อ ได้แก่ 1) การประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวมีจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ 2) การประชาสัมพันธ์ และให้ความรู้ด้านการท่องเที่ยว 3) การส่งเสริมความรู้ของทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว 4) ป้ายให้ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สถานที่ท่องเที่ยว และป้ายบอกเส้นทางให้แก่นักท่องเที่ยว 5) การให้บริการข้อมูลของเจ้าหน้าที่ในการแนะนำเส้นทางแหล่งที่พัก และสถานที่ท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องผลงานวิจัยของมณฑา เพ็ชรวรรณ และปิยะวัฒน์ แสงเพชร (2557) วิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เหมาะสม ต่อแหล่งท่องเที่ยวชุมชน กรณีศึกษาชุมชนตำบลขุนทะเล อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในการดำเนินการวิจัยเพื่อหารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เหมาะสมต่อแหล่งท่องเที่ยว รูปแบบกิจกรรม และบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชน มีการรวบรวมข้อมูลหัตถภูมิและปฐมภูมิ ปฏิบัติการภาคสนาม การสัมภาษณ์ การประชุมกลุ่ม ขั้นตอนศึกษาองค์ความรู้ของชุมชนเพื่อนำมากำหนดกระบวนการ พัฒนาการท่องเที่ยว มีการอบรม ทัศนศึกษาดูงานประชุมกลุ่ม เพื่อนำความรู้ที่ได้รับมากำหนดทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยว และกำหนดตัวชี้วัดและขั้นตอนหารูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผ่านวิธีการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างไม่เป็นทางการ จัดทำแผนที่ความคิดประชุมกลุ่ม ระดมสมอง สอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวกลุ่มทดลองพร้อมทั้งประเมินผลและปรับปรุงแก้ไข

4. ด้านการมีส่วนร่วม นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวในอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยใช้อำนาจประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการมีส่วนร่วม ใน

ภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องผลงานวิจัยของวันทนี แสนักดี (2562) วิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอยุธยาเมืองมรดกโลกในมุมมองของผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวพบว่าจังหวัดพระนครศรีอยุธยามีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวได้แก่ 1) ทรัพยากรท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมซึ่งนักท่องเที่ยวนิยมเดินทางไปวัดที่สำคัญมีชื่อเสียงมีการจัดการที่ดี ได้แก่ วัดใหญ่ชัยมงคลวัดพนัญเชิงวรวิหารวัดสุวรรณดารารามราชวรวิหารวิหารพระมงคลบพิตรวัดพระศรีสรรเพชญ์พระราชวังโบราณวัดไชยวัฒนารามเจดีย์พระศรีสุริโยทัยพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเจ้าสามพระยาอนุสาวรีย์พระเจ้าอู่ทอง หมู่บ้านญี่ปุ่น หมู่บ้านโปรตุเกส ซึ่งโบราณสถานเหล่านี้เป็นสิ่งที่แสดงถึงอารยธรรมและความเจริญก้าวหน้าในสมัยโบราณมีความเจริญด้านใดบ้างและเหลือเป็นมรดกตกทอดมายังชนรุ่นหลังอย่างไรจึงมีผลดึงดูดให้นักท่องเที่ยวไปเยือนพื้นที่นั้น 2) ทรัพยากรท่องเที่ยวด้านกิจกรรมนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเดินทางมาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อทำบุญ ไหว้พระ ชมโบราณสถาน ล่องเรือแม่น้ำเจ้าพระยา ชมวิถีชีวิตริมฝั่งแม่น้ำนั้งช้างและสัมผัสวิถีชีวิตช้างไทย 3) ทรัพยากรท่องเที่ยวด้านมหรหรรเทศกาลและงานประเพณีนักท่องเที่ยวจะให้ความสนใจกับการจัดงานประเพณีที่สำคัญของจังหวัด ได้แก่ งานยอยศยั้งฟ้าอยุธยา มรดกโลกและงานกาชาดประจำจังหวัดงานเทศกาลตรุษจีน “อยุธยาหมามงคล” ประเพณีลอยกระทงตามประเพณีและแข่งขันเรือยาวประเพณี ศูนย์ศิลปาชีพบางไทร 4) ทรัพยากรท่องเที่ยวด้านการบริการ ที่ทั้งหน่วยงานภาครัฐภาคเอกชนจุดบริการให้กับนักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวมองว่าบริษัททัวร์นำเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยามีมาตรฐานในการให้บริการที่ดีการคมนาคมขนส่งมีความสะดวกมีป้ายบอกทางชัดเจนที่พักแรมมีคุณภาพและสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสมมีภัตตาคารร้านอาหารที่มีมาตรฐานและจำนวนเหมาะสม ร้านจำหน่ายของที่ระลึกมีสินค้าพื้นเมืองก็หาซื้อได้ง่าย

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวินิจฉัยเรื่อง จัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอเขาแก้ว จังหวัดเพชรบูรณ์ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรจัดพื้นที่หรือเวทีประชุมในลักษณะการสนทนาอย่างสร้างสรรค์ (Dialogue) เปิดใจรับฟังซึ่งกันและกันระหว่างผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ประชาชนพื้นถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เพื่อการร่วมกันแก้ไขปัญหา ตัดสินใจร่วมกันและรักษาผลประโยชน์ของพื้นที่อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือเรื่องการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบนฐานชุมชนในเขตแหล่งท่องเที่ยวให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน
2. ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ระดับหน่วยพื้นที่ควรเข้าไปมีส่วนร่วมในลักษณะหน่วยงานพี่เลี้ยงกับประชาชนพื้นถิ่นในการค้นหาปัญหาความต้องการ และร่วมพัฒนาชุมชนในเรื่องการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบนฐานชุมชนอย่างจริงจังเพื่อลดช่องว่างความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่และประชาชนพื้นถิ่น

3. ควรถ่ายทอดความรู้เรื่องกฎหมายและแนวทางการปฏิบัติงานกับเจ้าหน้าที่ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ตลอดจนถ่ายทอดความรู้เรื่องกฎหมายฉบับเดียวกันให้แก่ประชาชนพื้นที่อื่นที่อาศัยตั้งบ้านเรือนในเขตแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ด้วยเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน เพื่อลดความขัดแย้งและความไม่สอดคล้องกันในพื้นที่

5. ควรจัดอบรมถ่ายทอดวิธีการจัดกิจกรรมนันทนาการและโปรแกรมสื่อความหมายธรรมชาติที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมให้กับสมาชิกกลุ่มการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอำเภอเขาค้อให้สามารถดำเนินการให้บริการได้สำหรับประชาชนพื้นที่นั้นควรนำผลการวิจัยนี้ไปเป็นข้อมูลพื้นฐานบริหารจัดการ

เอกสารอ้างอิง

- กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช. (2560). ตารางที่ 10 จำนวนผู้เข้าไปท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ
ปีงบประมาณ 2555-2559. สืบค้นเมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2563, จาก
[http://www.dnp.go.th/statistics/2559/ตาราง 10 จำนวนผู้เข้าไปท่องเที่ยวในอุทยาน ปี 2555-2559 \(1ก.พ.60\).xls](http://www.dnp.go.th/statistics/2559/ตาราง%2010%20จำนวนผู้เข้าไปท่องเที่ยวในอุทยาน%20ปี%202555-2559%20(1ก.พ.60).xls).
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. “วิกฤตโควิด-19 กระทบท่องเที่ยว.” สืบค้นเมื่อวันที่ 13 สิงหาคม 2563, จาก
<https://news.thaipbs.or.th/content/295173>.
- มณฑา เพ็ชรวรรณ, และปิยะวัฒน์ แสงเพชร .(2557).รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เหมาะสมต่อ
แหล่งท่องเที่ยวชุมชน : กรณีศึกษาชุมชนตำบลขุนทะเล อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี.(รายงาน
การวิจัย). กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- มนัสสินี บุญมีศรีสง่า, ภาพิมล ปิ่นแก้ว ,และปาลินี สกุลตั้งมนิรัตน์. (2556). ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจและ
พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อตลาดนัดศิลปะในอำเภอหัวหินจังหวัดประจวบคีรีขันธ์.
(วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยศิลปากรวิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี).
- วรรณวิมล ภู่นาค.(2558). ศักยภาพชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน: กรณีศึกษาตลาดน้ำอัมพวา.
วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 26(1) มกราคม - เมษายน 2558, 63-74.
- วันทนี แสนภักดี. (2562). แนวทางการบริหารจัดการท่องเที่ยวอยุธยาเมืองมรดกโลกในมุมมองของ
ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว. วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 9(1), 36-49.
- สุรเชษฐ์ เชษฐมาส. (2546). การบริหารจัดการพื้นที่อนุรักษ์และการอนุรักษ์ความหลากหลายทาง
ชีวภาพ. กรุงเทพฯ : คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2556). เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ การกัก
สคช.ริเริ่ม. สืบค้นเมื่อวันที่ 13 สิงหาคม 2563 จาก <http://www.nesdb.go.th>.